

Avesta Whiskysällskaps provning nr 16 2006-05-06

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg. Foto: Arne Hellberg

Föreningens sista provning innan sommarlovet hölls i början av Maj. Eftersom antalet deltagare för denna, föreningens första specialprovning, var begränsat så valde man att byta till en mindre lokal och samtidigt testa ett annorlunda kök. Temat för kvällen var Duncan Taylor's Peerless Collection och föreläsare var Hans Sundquist, AWS. Provningsen hade 46 deltagare varav en gäst.

Generell information

Innan provning och föreläsning började informerade styrelsen kortfattat deltagarna om

- Programmet till hösten, där man byter plats på de två senare provningarna.
- Ett uppdaterat program kommer att skickas ut senare.

Föredrag och Provning

Hans berättade om företaget *Duncan Taylor & Co (DT)* vilket är en privatägd oberoende buteljerare som har sitt säte i staden *Huntly* som ligger några mil öster om *Dufftown* vilken i sin tur kan ses som "whiskyhuvudstaden" i regionen *Speyside*. Där har man delar av sitt lager, sin buteljeringsanläggning och en butik. Man har nyligen flyttat till nya lokal på huvudgatan i centrala *Huntly*. År 2003 då Hans var dit på ett besök så höll man till på en bakgata som var svår att hitta.

Företaget bildades 1938 men blev under sent 90-tal uppköpta av dagens ägare, efter en tid utan verksamhet. Med på köpet fick man 4000 fat av uteslutande gammal whisky. Det var då som dagens buteljerings så sitt ljus. Det var en mycket dyr affär och för att finansiera köpet så sålde man också tillbaka en del gamla fat till destillerierna.

En av de bästa buteljeringsarna i Hans, och många andras, tycke är *Laphroaig 30 år* som är buteljerat av destilleriet men själva whiskyn köptes tillbaka från DT. Samma gäller även *Laphroaig 40 år*.

Deras whisky säljs i huvudsak under 3 olika serier beroende på ålder och typ.

The Whisky Galore, whiskyn är i huvudsak från 1987-93 och håller vanligtvis 46% men även single cask buteljerings (cask strength) förekommer. Prisklass £25-40

Peerless Collection (eller *Rare Old Malt* som det står på flaskan). De flest är 60-talsbuteljerings men 70-tal och någon enstaka från 80-talet förekommer. I denna kategori säljs även 6 olika Grainwhisky. Alla är single cask, cask strength och de är heller inte kylfiltrerade eller färgade med sockerkulör. Här är priserna från £60-200 men många ligger runt £100. Namnet "Peerless" kommer förmodligen att bytas ut då rättigheterna i USA till det namnet ägs av en för många inte helt obekant person vid namn Lucky Luciano! Vissa "pojkar" leker man inte så gärna med!

Rarest of the rare är en ny serie där man buteljerar enbart whisky från nedlagda destillerier. Tidigare fanns dessa buteljerings inrymda i Peerless Collection.

Utöver dessa serier har man några pure malt och några blended. Bland annat en rökig "pure/blended Islay" malt under namnet "The big smoke" som även finns på bolaget.

Mer information om urval och priser finns på deras hemsida www.dtcscotch.com

Hans ledde sedan provningen genom de sex flaskorna och talade väldigt kort om var och en. Detta var en provning där whiskyn skulle få avnjutas i lugn och ro och tala för sig själv. Vi ombeddes att vara försiktiga med att tillsätta vatten då vatten till så här gammal whisky lätt tar fram trätonerna. Rekommendationen var att provas försiktigt!

Nedan kommer fakta och smaknoteringar om varje prov där uppgifterna har hämtats antingen från DT's hemsida eller genom mailkontakter med Mark Watt. Duncan Taylor.

Genom att studera fakta ser man att det är speciella buteljeringar från specifika fat med begränsat antal flaskor. Man kan också notera att alkoholstyrkan varierar mellan buteljeringarna vilket visar att en del fat fylldes vid en högra procentsats än vad som är brukligt idag. Likaså ser man att en del flaskor buteljerats väldigt nära gränser 40%, vilken är den gräns som inte får underskridas om innehållet ska få säljas som whisky.

Invergordon, som var den sista whiskyn att provas för kvällen, var också den första Grainwhiskyn som provats av föreningen.

Från Strathisla har det kommit få olika originalbuteljeringar men desto fler finns från oberoende buteljerare såsom Gordon & MacPhail.

Prov 1 – Strathisla 37 år

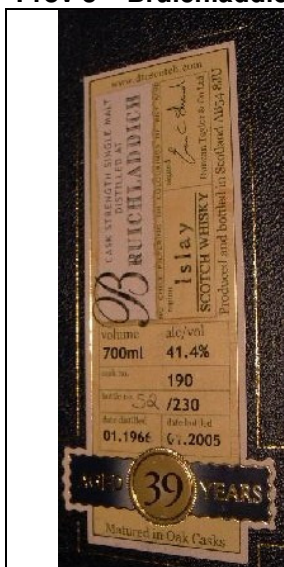
	<p><u>Strathisla 37 år, 47,6%</u></p> <p>Destillerad: Februari 1967 Buteljerad: Mars 2004 Fat nr: 1332 Flaskor: Flaska nr 8 av 186</p> <p><u>Smaknoteringar</u></p> <p>Colour: Golden Amber. Nose: Hugely fruity with a honeyed background, sweet oranges. Flavour: Wow, more fruits this time with cream and woody vanilla. Finish: Really fruity and full fat milk right at the finish. Comments: I could nose this all day if it didn't taste so good!</p>
--	---

Glenrothes finns endast som årgångsutgåvor. En stor del av produktionen går till whiskyn 'Cutty Sark'.

Prov 2 – Glenrothes 36 år

	<p><u>Glenrothes 36 år, 57,2%</u></p> <p>Destillerad: November 1968 Buteljerad: Juli 2005 Fat nr: 13485 Flaskor: Flaska nr 73 av 117</p> <p><u>Smaknoteringar</u></p> <p>Colour: Golden Nose: Sweet, fruits mainly oranges with a grassiness. Flavour: Very smooth and silky lots of delicate creamy fruits. Finish: Lingering creaminess Comment: Delicate with assertive fruitiness</p>
---	---

Prov 3 – Bruichladdich 39 år

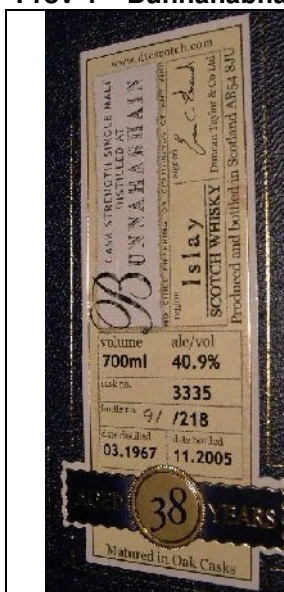
Bruichladdich 39 år, 41,4%

Destillerad: Januari 1966
Buteljerad: Januari 2005
Fat nr: 190
Flaskor: Flaska nr 52 av 230

Smaknoteringar

Colour: Bronze.
Nose: Sweet, soft fruits-peaches and a faint coastal notes.
Flavour: Coastal flavours grow through more soft fruits.
Finish: Delicate - a soft gentle finish.
Comments: A stunning understated dram

Prov 4 – Bunnahabhain 38 år

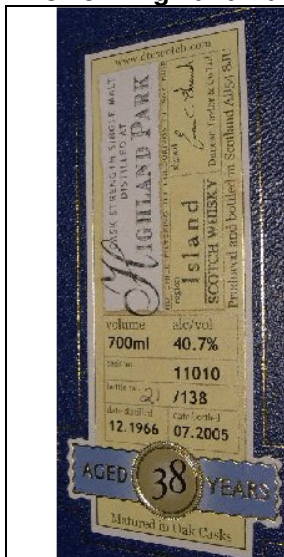
Bunnahabhain 38 år, 40,9%

Destillerad: Mars 1967
Buteljerad: November 2005
Fat nr: 3335 (Sherry Cask)
Flaskor: Flaska nr 9 av 218

Smaknoteringar

Colour: Rich Amber
Flavour: Sweet, oranges and heavier fruits and slightly waxy, Soft sherry, coastal notes with sweet fresh oak
Finish: Coastal edge lingers through the sherry
Comment: A coastal old Bunnahabhain

Prov 5 – Highland Park 38 år

Highland Park 38 år, 40,7%

Destillerad: December 1966
Buteljerad: Juni 2005
Fat nr: 11010
Flaskor: Flaska nr 21 av 139

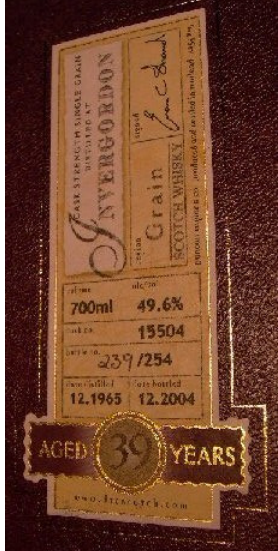
Smaknoteringar

Colour: Straw
Nose: Slightly meaty before giving way to sweet dark fruits
Flavour: Cherry yoghurt with light heathery smoke
Finish: Sweet smoke develops in the finish
Comments: Heather and cherries - simply stunning

Destilleriet Invergordon ligger några mil norr om Inverness i staden Invergordon och är Europas största graindestillerier. Av de 8 som finns i Skottland är detta det enda som ligger i högländerna.

Destilleriet ägs av *Whyte & Mackay*. Det byggdes 1961 och är för närvarande till salu för ca 2,5 miljarder kronor. Ett destilleri med namnet *Ben Wyvis* har funnits på inrymt på samma område och var i produktion under åren 1965-1977. Pannor får Ben Wyvis står nu något modifierade, på det nystartade (2004) destilleriet *Glengyle* i *Campeltown*.

Prov 6 – Invergordon 39 år

	<p><u>Invergordon 39 år, 49,6%</u></p> <p>Destillerad: December 1965 Buteljerad: December 2004 Fat nr: 15504 Flaskor: Flaska nr 239 av 254</p> <p><u>Smaknoteringar</u></p> <p>Colour: Light amber. Nose: Oranges and syrup, oily. Flavour: Sweet, creamy with a citrus edge. Finish: Fresh and fruity and sweet. Comments: I Another stunning Invergordon.</p>
--	--

Därmed var provningsdelen avslutad.

Grain Whisky

Grainwhisky görs i en kolonnpanna som kan producera stora mängder sprit till ett billigt pris. Man kan använda mältat såväl som omältat korn tillsammans med andra sädeslag (t ex vete och majs).

[AWS-info: Detta till skillnad mot maltwhisky som alltid tillverkas av mältat korn]

Kolonnpannan uppfanns 1831 av irländaren Aeneas Coffey. Spriten håller då 90-95% alkohol. Destillerier som tillverkar grainwhisky är stora fabriker och inte ens nära de ofta pittoreska maltdestillerierna. Grainwhisky mognar mycket snabbare än maltwhisky. Ett vanligt graindestilleri producerar i snitt ca 40 miljoner liter per år vilket kan jämföras med maltdestilleriets 2-3 miljoner. Tillverkningskostnaden är ca: 1/3 av vad det kosta att göra maltwhisky.

Peerless Collection

Om man skulle vilja köpa någon buteljering från DT Peerless Collection så kan man finna en del hos systembolaget. Om man på deras hemsida söker efter "peerless" så får man upp både singel malt och singel grain. Pris ca 3-4000 SEK för 60-talare och ca 1200-1800 SEK för singel grain (Exempelvis Invergordon 1965/38 år för 1667 SEK).

Man kan också finna dessa utgåvor i webbutiker i Skottland. De som har sortiment från DT är

- Loch Fine Whiskies: www.lfw.co.uk
- The Whisky Exchange: www.thewhiskyexchange.com
- Royalmile Whiskies: www.royalmilewhiskies.com

Övrigt - Whiskykarta

Hans visade upp en karta över skottland destillerier (kommer från Bruichladdich) och kollade intresset bland medlemmarna. Om kartan går att få tag på kommer föreningen att beställa hem ett antal.

Övrigt – Whisky Fair Limburg

Bernt Sjödin, föreningens hedersmedlem tillika drivkraft inom SMAD och Svenska Whiskyförbundet, tog tillfället i akt att berätta om whiskymässan i Limburg, Tyskland. Bengt förklarade att den här mässan är annorlunda än andra mässor. Det är hög kunskapsnivå på deltagarna och bland ca 70 utställare fanns där bara två destillerier. Det är många tyska whiskyaffärer, och även några utifrån, samt en del oberoende buteljerare som ställer ut. Destillerierna har nog generellt ett för "mediokert" sortiment för att ställa ut jämfört med övriga deltagare.

"Vill man smaka på samlarobjekt så ska man åka dit": För svenska förhållanden är det relativt billigt.

Bernt berättade om ungefärligt pris han betalat för att smaka av en del av vad som fanns

37-årig Caperdonich	6,5 Euro
Springbank 1968	7,0 Euro
Ardbeg 1991	3,5 Euro

Provningar med föreläsare, s.k. "Master Classes" såldes slut omgående och kostade allt ett enhetspris på 15 Euro.

Det finns utrymme att dra sig tillbaka och njuta och att även gå på rena föredrag (även om en del också bjuder på en whisky). På kvällarna är det middagar (4 rätters + 6 whisky + whisky att ta med) för ca 50 Euro. Det går också att köpa viss whisky på plats.

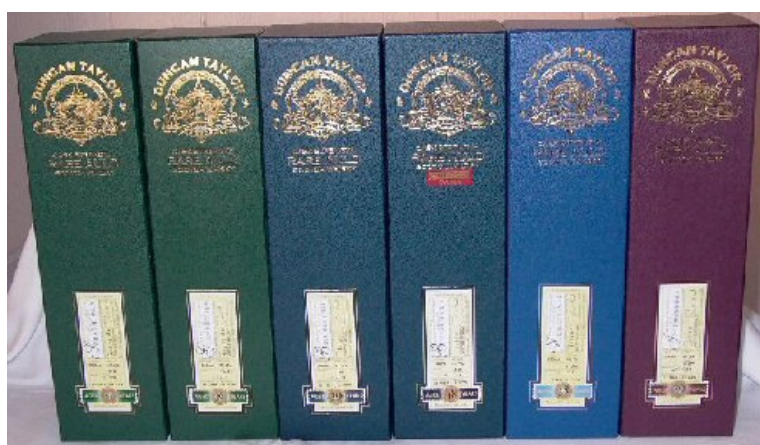
Mässan hålls årligen och nästa tillfälle är 21-22 April 2007. Öppettider Lördag 11 – 19 och Söndag 10-19. SMAD har nu propagerat för att man ska åka dit. Man bör dock ordna hotellrum i god tid då det snabbt blir fullbokat. Resan arrangerar man kanske enklast via Ryan Air och att man åker dagen innan mässan börjar (avreda fredag – hemkomst måndag). Boendet går på ca 82 Euro per natt och dubbelrum. Sammantaget går resan och boendet på ca 3000 SEK och sedan tillkommer mat och dryck. Man bör därför kanske räkna med en 5-6000 SEK i slutsumman.

Hans Sundquist lovade att vi inom AWS ska kolla förhandsintresse bland medlemmarna.

Omröstningsresultat:

Flaskorna med whiskyn som provades

Och kartongerna som de kom förpackade i

Efter provningen ställdes den vanliga frågan om vilken whisky som deltagarna hade som favorit. Fördelningen blev efter handuppräckningen,

Prov	Whisky	Antal röster
Prov 1	Strathisla 1967, 37 år	9
Prov 2	Glenrothes 1968, 36 år	13
Prov 3	Bruichladdich 1966, 39 år	1
Prov 4	Bunnahabhain 1967, 38 år	3
Prov 5	Highland Park 1966, 38 år	12
Prov 6	Invergordon 1965, 39 år	6

Glenrothes och **Highland Park** får ses som vinnare av denna provning.

Lotteri och avslutning

Sedvanligt lotteri genomfördes. För de som hade beställt mat, viket var merparten av deltagarna, sill och ost och bröd till förrätt och fläskfilé med grönpepparsky och skogssvamprisotto till huvudrätt. Förutom att vi fick vänta väldigt länge på förrätten så var det en mycket trevlig middag.

Källor och hänvisningar:

- www.dtscotch.com
 - www.thewhiskygalore.com
 - www.whiskyguiden.se
 - Personliga kontakter
- DT's hemsida
DT's Whisky galore utgåvor
Fakta om destillerier och grainwhisky

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Strathisla 37 år		Inköpt för ca 1500 kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 47,6%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	

Glenrothes 36 år		Inköpt för ca 1250 kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 57,2%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	

Bruichladdich 39 år		Inköpt för ca 1750 kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 41,4%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	

Bunnahabhain 38 år		Inköpt för ca 1500 kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 40,9%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	

Highland Park 38 år		Inköpt för ca 1400 kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 40,7%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	

Invergordon 39 år		Inköpt för ca 1050kr (70 cl)
Finns ej i sortimentet		Alkoholhalt 49,6%
Färg	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Doft	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	
Smak	<i>Notering saknas, se istället i sammanställningen ovan.</i>	